

Asia: VN/37864/2025

Lausuntopyyntö: Työllisyyspoliittinen tuki yhdistyksille ja säätiöille

Taustakysymys

Onko ehdotus uudesta tuesta ja sillä tuettavasta toiminnasta kannatettava?

Ei

Perustelut tiiviisti

Ehdotuksen tavoitteet ovat pääosin kannatettavia, ja matalan kynnyksen osallistavalle toiminnalle on selkeä tarve erityisesti heikossa työmarkkina-asemassa olevien asiakkaiden kohdalla. Yhdistysten ja säätiöiden rooli asiakkaiden osallisuuden, arjenhallinnan ja työelämävalmiuksien tukemisessa voi olla merkittävä joillain suuremmilla aluilla. Haasteena Tunturi-Lapin ja Pellon näkulmasta on se, että ei juurikaan ole tunnistettavissa sellaisia kolmannen sektorin toimijoita, joilla olisi riittävästi resursseja ja asiantuntemusta ottaa vastuuta esitetystä kohderyhmästä etenkin koko työllisyysalueen osalta.

Esitykseen liittyy muitakin huomattavia rakenteellisia ja toimeenpanoon liittyviä epäselvyyksiä, kunte monialaisen palvelutarpeen arvioinnin toteutuminen, hyvinvointialueiden roolin epäselvyys sekä riski siitä, että asiakkaiden pitkäjänteinen sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen tarve jää riittämättömästi tunnistetuksi. Lisäksi esityksellä pirstaloitetaan palvelukokonaisuutta nykyiseen kuntouttavan työtoiminnan malliin verrattuna.

Kohdejoukko tarvitsee toimia, mutta tehokkaampaa olisi luoda valtioavustusmalli, mikä mahdollistaisi kuntien oman palvelun kehittämisen koskemaan aikuisempia hakijoita. Nuorten osalta valtionapurahoitusta on ollut nuorten työpajatoimintaan. Vastaavalle toiminnalle olisi tarvetta myös aikuisempien asiakkaiden osalta. Jotta sitä voitaisiin toteuttaa kaikissa kunnissa helpommin tarvitsee ko. toiminta myös rahoitusta.

Esityksessä arvioidaan uuden tehtävän rahoitustarpeeksi noin 13 miljoonaan euroa vuositasolla. Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalue sai rahoitusta 25 000 euroa työttömien nuorten työllistämiseen

30 miljoonan euron määrärahasta. Samalla suhdeluvulla voisi työllisyyspoliittiseen avustuksen rahoitukseen kohdentua alueelle noin 12 000 euroa. Se olisi siten hyvin marginaalinen vaikutuksiltaan ellei työllisyysalueen muusta rahoituksesta kohdennettaisi tähän huomattavasti rahoitusta tai kuntien omaa rahaa.

Kunnilla on jo nyt mahdollisuudet sekä työttömyysetuuden rahoitusosuuden minimoimiseen liittyvä intressi kehittää ei lakisääteisiä toimintoja työllisyyden tukemiseen etenkin pitkittyvän työttömän kohdanneiden asiakkaiden osalta. Tämä antaa myös huomattavaa väljyyttä määritellä toiminnan luonne ja rajat sellaisiksi, mikä parhaiten tuottaa kunkin kunnan tilanteessa parhaiten tulosta.

Hyttinen Tero
Kittilän kunta, Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalue